

A kémkedő mézeskalácsos

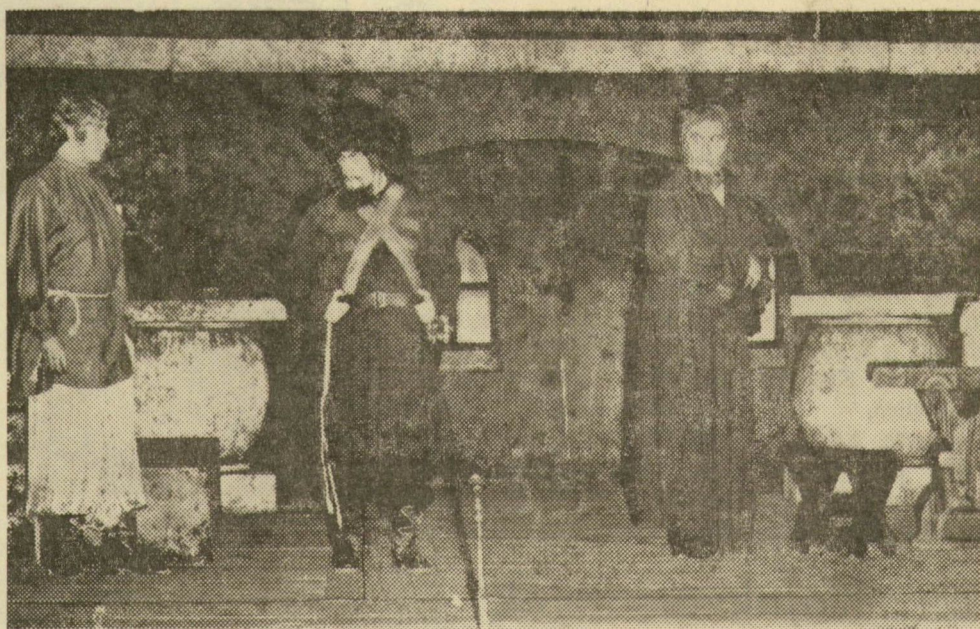
Egyszer Rosta Mártonnak hívják, és mézeskalácsos Pozsonyban, máskor Pipe-recz bárónak, csak éppen talpalatnyi földje sincs. Valójában azonban — és ezt ellenségei mindig késve tudják meg — a kurucok minden hajjal megkent kémje. Ha kell, iszik és vív, fondorlatosan társalog és finoman táncol, játssza az együgyű polgárt vagy a kényeskedő arisztokratát, a facér úrit vagy a gondos családapát. A Csinom Palkó legeredetibb figurája. Nemcsak a szövegkönyvben, hanem a szabadtéri színpadán is. Ez nem is csoda, hiszen Agárdi Gábor kelti életre.

— Szerepem eredetileg két szerep volt. Rosta Márton és Pipe-recz két külön figura a közhízi előadásokon, csak a szabadtérre „vonták össze” őket. Kitűnő valami lett belőle. Sok benne a játéklehetőség. Lehet táncolni, énekelni, amit csak tud egy színész. Ráadásul mindezt álruhában, mely alól kikacsintatható a közönség felé. Volt már tíz esztendeje egy ilyen szerepem a Három szegény szövegében. Nyolc éve vagyok már a Nemzeti Színházban, és ott bizony nincs alkalmam arra, hogy egy darabban ennyi mindent csináljak. A Rosta Márton visszakarózkodás régi szerelemhez, az operához. És mindenek előtt Szegedhez. Hisz itt születtem és itt lettem annak idején színész. Sziklász Jenőtől, a szegedi társulat igazgatójától kaptam az első szerződést 1937-ben. A szabadtéri játékoknak azonban régebbi közreműködője vagyok, mint az élő színészek közül bárki más. Negyven esztendővel ezelőtt, 1931. augusztusában én játszottam az *Ember tragédiája első Dóm téri előadásán* az athéni szímben Kimont, Miltiádész fiát. Kilenesztendő voltam akkor. Alapos válogatás után sok jelentkező közül esett rám a választás. Olyan „partnereim” voltak, mint Táray Ferenc, Tókes Anna és Csontos Gyula. Ez volt az úgynevezett „szürke” Tragédia-előadás. Mi legalábbis annak idején így hívtuk Buday György fametszet-szerű díszletei miatt. Voltaképp ekkor lettem színész. Első mesterem és rendezőm Hont Ferenc volt. Mondanom sem kell, ezután egészen 1937-ig minden nyáron a téren statisztáltam, ez lett az én színészi iskolám. A térről kerültem be a színházba.

Mos azonban a Csinom Palkó egyik színpadképe van a dóm előtt. Koháry gróf palotájának vendégváró udvara. A hangulat roppant vidám, mert Pipe-recz báró farmarnadrágban, narancssárga ingben és a szövegkönyvvel a farzsebben Koháry grófnővel francia táncot lejt, majd az alkoholtól immár botladozva bordalt ad elő három strófában.

Cs. F.

Szabadtéri hétvége

Mozgalmas műsort ígér a hét végére a dóm előtti szabadtéri színpad. Pénteken és vasárnap este Muszorgszkij Borisz Godunov című operája kerül a közönség elé, Szi-netár Miklós rendezésében és Vaszy Viktor vezényletével. Képünkön: jelenet az első felvonásból. A kozákok az ál-Dimitrijt üldözik. Jobbról balra: az ál-Dimitrij (Csányi János), kozák tiszt (Domahidi László) és Varlam, szökött szerzetes (Szalma Ferenc) egy határszéli kocsmában.

Szombaton este búcsúzik a dómszínház közönségétől az Állami Népi Együttes jubileumi műsora, az Ecséri lakodalmas, amely két alkalommal hozott kiemelkedő sikert, a húszesztendő együttesnek. Képünkön a Vistai legényes, az együttes egyik legbravúrosabb táncszáma, Vujesics—Létai alkotása.

Ami szem- szájnak ingere

Ezen a nyáron a Mérey utcai közgazdasági technikum épületében július 31-től, holnaptól, augusztus 4-ig nemzetközi részvételi kiállításokra kerül sor. Kilenesztendő rendezik meg az országos őszibarack-„vetélkedőt”, amelyre a magyar kiállítók mellett külföldi termelők, cégek is elküldik mintakollekciójukat; jugoszlávok és románok. A zsűri a hagyományokhoz híven ismét nemzetközi összetételű lesz, tizenhat tagból áll, öt albizottságban.

Az ország minden tájáról jelentkezők kiállítanak. A nevesebbek: a Kertészeti Kutató Intézet három gazdasága, a jó hírű állami gazdaságok: a badacsonyi, a pécsi, a mezőhegyesi, a helvéciai, a derekegyházi, a felgyői, az izsáki és a kecskeméti mutatja be legszebb termékeit. Az őszibarack- és csemegeszőlő-bemutató a feldolgozó ipar is méltóképpen képviseli magát. A kiállításra 44 kiállító küldte el termékeit.

A borkiállítás szintén rangos lesz. A Középmagyarországi Pincégazdaság Csongrád—Szolnok Vidéki üzeme mellett a történelmi borvidékek is: Badacsony, Eger, Villány, felvonultatják mintájukat. Négyezer palack bor érkezett, félezer díszdoboz, és megjelentek ezen az „italos vetélkedőn” a minüvegek is. A likőripari bemutatón 1400 üveg szerepel. Ugyancsak sok látogatót vonz majd a nemzetközi bor- és szőlőcímke-kiállítás. Tájjellegű vadászati és természetvédelmi, ál-

lategészségügyi és növényvédelmi bemutatók, ültetvénytervezési, mezőgazdasági épületbeendezési, erdő-, kert-, mezőgazdasági szak-könyv, üveg- és porcelán-bemutatók gyönyörködtetik a látogatókat. Igen nagyméretűnek ígérkezik a díszmadár-kiállítás; NDK-ból, Csehszlovákiából, Romániából és Jugoszláviából érkeznek kiállítók. A holnap megnyíló ősz-

barack-, bor- és díszmadár-kiállítás, a Mérey utcai közgazdasági technikum épületében száz ember dolgozik. Az idő sürget. Még egy nap, s kezdetét veheti a látogatók áramlása, gyönyörködtetése. Ezen a nyáron sem vallanak szegycsont Szegeden kiállított termékek, rangot adnak mind a kiállítóknak, mind a termelőknek.

Sz. L. I.

Csemete — fóliában

A kiállítás egyik érdekessége az Ültetvénytervező Vállalat bemutatója, amelyben tájékoztatást adnak az új szolgáltatásról: a háztáji gazdaságok, házikertek, hévígi telkek tulajdonosai részére is szállítanak szőlő, gyümölcs, és díszfaiskolai szaporítóanyagot.

A kiállításon bemutatják a hűtőházban tárolt szaporítóanyagot: a „Frigo” számozópalántát, amely a földbe kiültetve azonnal hajt. Igen gazdag a fajtaválaszték, amelyet kínálnak: szőlőültetvényből 44, törzses gyümölcsfák közül 88, bogrós gyümölcsfák közül 83, rózsából 51, díszcserjéből 26, díszfából 37, fenyőfélékből pedig 8. A vevők ezeket már a kiállítás ideje alatt megrendelhetik, és a vállalat szőregi területi központjának szakembereivel megbeszélhetik a telepítéssel kapcsolatos kérdéseket.

Tavasszal a vállalat velen-kei telepéről sokan rendeltek utánvét — vasúton és

postán — műanyag zsákba csomagolt szaporítóanyagot. Ez év őszén a korábbi forgalom mintegy kétszeresére számítanak.

1970-ben nagydíjat nyert a BNV-n a szaporítóanyag fóliás csomagolása. Ezt az új, érdekes és csemetét több mint egy hónapig frissen tartó csomagolási módszert is bemutatják a szegedi kiállításon.

A megrendelők térképen találják meg a lakóhelyükhöz legközelebb eső lerakót. Az országban ma már több mint száz lerakóban és ezenkívül számos vetőmagboltban és földműves-szövetkezeti boltban kapható majd szaporítóanyag.

A vegyes- és haszonkertek tervezéséről is tájékoztat a bemutató és igazolja: a sok tízezer forint értékű ház és telek 8—10 százalékát kell a kert tervezésére és a szaporítóanyag vásárlására fordítani ahhoz, hogy a következő 25—30 esztendőben örömmel teljen a kertben.

HÉTKÖZNAPOK Optimizmus

A tarjáni tízemeletesek tövében elkészült a város-rész első sportpályája: kézilabdásoknak. Van tehát sálak, kapu is kettő, valamint sok reklamáció. Tudni-való ugyanis, hogy a legtöbb fiatal manapság sokat szidott, de még mindig hön szeretett nemzeti játéku-nkat a futballt elébe helyezi a kézilabdázásnak. A pá-lyát tehát általában „nem rendeltetésszerűen használ-ják”. Vannak, akik azt is kifogásolják, hogy a labda időnként, ahogy sportnyelven mondják, elhagyja a já-tékteret, veszélyeztetve ezzel az arra járó motorosokat, ismét mások arra esküsznek, hogy a motorosok vesz-lyeztetik a labdát.

Ezek azonban csap apróságok. Kérem, ez a pálya jelkép: szimbóluma töretlen optimizmusunknak. Mig ugyanis az egyik kapu valóban a forgalmasabb útsza-kasznak fordít hátat, a másik a tízemeletes bejárati részének. Azaz, pontosabban: a kapu háta mögött ke-rékpártároló van, balról pedig a csupa üveg kapu. A pálya tervezőit elismerés illeti tehát a fiatal labda-kergetőkbe vetett határtalan bizalomért. Hiszen csak akkor rúgják, dobják ki a kapu üvegét, ha rossz az irányzék. Minden egyéb esetben — azaz, amikor gól születik — elmarad az üvegcsörrenés.

Kár, hogy olyan kicsi ez a pálya, mert meg lehetne hívní a magyar válogatottat egy edzőmérkőzésre. Hát-ha sikeres lenne az a módszer, hogy annyiszor rá-zkódtatja meg a csatárok lelkiállagát az ablaksöröm-pölés, ahányszor — nem lőnek gólt.

Pesszimizmus

„Újra itt van, újra itt van, újra itt van” a nem egészen nagy csapat. Mármost a hulladékgyűjtők. Szürkén, szerényen esedeznek a járókelőkhöz, hogy rendeltetésüket betölthessék. S lám, lám, lassan kez-denek rákapni az emberek is arra, hogy az elhasznált jegyet, zacskót hanyag mozdulattal — ne a fák tövébe szórják. Abban, hogy ismét megszokják a gondolatot, tehát hogy van hova dobni a szemetet, minden bi-zonnyal segítségükre lesz az az előrelátó intézkedés, hogy eme — mint mondtam: szürke és szerény — lá-dácskákra ráfestették nevüket is. Így aztán a hulladék-gyűjtőt csak az analfabéták cserélik össze a postalá-dával, vagy a Trabanttal.

Az ember azonban hajlamos arra, hogy ezt a derék köztisztasági csapatot némi szkepticizmussal fogadja. Nemcsak azért, mert még mindig kevés van belőlük, hogy talán az előzőeknél is jobban ki vannak szol-gáltatva a hulladékgyűjtő természetbarátok kénye-ke-d-vének, könnyűségükkel fogva, hanem azért is, mert — meg lehet figyelni — a szemetelők jó része nincs ed-zésben, s szépen körülzórja a csüggedt személtládát. Amely legfeljebb abban bízhat: majd a jövő.

Talán a jövő, amikor az ábécés könyvekben az első felismerni való tárgyak között nemcsak az asztal, a szék szerepel, hanem a hulladékgyűjtő is. És ismét megtanulja mindenki: nem kell azt kimélni, nyugod-tan beledobhatja a szemetet. Bele, s nem mellé.

Veress Miklós

Cserebere fogadom

Hogy a közelmúltban be-vezetett új lakástörvények nagyjából és egészében értetlenül hagyták a szö-vekezei lakástulajdonoso-kat, korántsem jelenti, eb-ben a formációban minden a legnagyobb rendben van. A szövetkezeti lakások cse-reje ugyanis hosszú évek óta megoldatlan, a spekulá-ció, nyereszkesedés valóságos melegágyához asszisztál a szűkség.

Miről van szó? Amíg di-vatban maradnak a szeré-nyebb méretű, egy, vagy másfél szobás lakásépítkezé-s, a jelentős része reálisán szá-molhat azzal a ténnyel; nem kap nagyobbát másfél, leg-feljebb kétszobás modern összkomfortnál. Amikor át-veszik a kulcsot, az első napok, hetek, hónapok örö-mét még alig zavarja az el-jövőndő évek esedékes szűkségállapota, mondjuk, ha gyarapszik a család. A hajdan kényelmes szoba összezsugorodik, a bölcso, a gyerekágy — bennük az iz-mosodó, terjeszkedő kis-trónkövetelőkkel — környé-telenül kiszorítják a kevés-ke kényelem fotólyeit, tör-pe-sekreényeit, praktikus be-rendezeit. A hadikórházak alakult lakásból száműzik a nyugalom, a levegő, me-lyekre talán éppen azoknak a kis nebulóknak lenne leg-nagyobb szűkségük, akik miatti a változás. Mi törté-nik ilyenkor mondjuk egy állami lakásban? Papíron, hivatalosan, feltétlenül van lehetőségük az úgynevezett minőségi cserére, hiszen az új lakástörvények többek között éppen az egészséges fluktuációt szorgalmazzák.

A szövetkezeti lakástulajdo-nosoknak minőségi csere-re semmi lehetőségük. Nincs kidolgozva.

No már most. A hiányzó dekrétumból két dolog kö-vetkezik.

1. A kinőtt szövetkezeti otthonok lakói beláthatatlan időkre szűkségállapotrarendezkednek be.

2. Huzamosabb áldozatok árán némi pénzmagot spó-rolnak össze, hogy egyéni úton próbálkozzanak a cse-rével. A bökkenő pedig, az élet vastörvénye: akinek sürgös, az fizet. Hűszerezet, ötvenezret, százat vagy szá-zetát. Kinek milyen a szerencséje, hogy fogja ki. Csakúgy a szövetkezeti la-kások adásvételénél, ahol a lakásszövetkezetek vezetői általában rábólintanak a kész ténylekre, jóelőre le-tisztázott alkura — de ez más kérdés.

Mit lehetne tenni? Nincs kétszertendeje, hogy megalakult a MESZÖV berkeiben a lakásszövetkezeti titkár-ság. Tudomásom szerint a létrehozás pillanatától fog-lalkoztatta az ottaniakat a szövetkezeti lakások köz-pontosított cseréjének kidol-go-zása. (Ugyancsak megerő-síten információm szer-int az egész nem valami friss ötlet, hiszen Kecse-méten például már régen bevezették a szövetkezeti lakások cseréjének közpon-ti rendszerét!) Erdemes len-ne Szegeden is hozzálatni. Hiszen a rohamosan gyara-podó lakásszövetkezetek jog-i, társadalmi, szociális és más adottságainak, képes-ségeinek törvényesítéséhez ez is odatartozik.

N. L.